

pisům o okolkování bankovek. Neměla-li však této možnosti, nevyhovovalo placení, a to vinou žalované firmy, úmluvě o splnění kupní ceny a nebylo placením řádným. Proto jest zcela lhostejno, zda, po případě do kdy mohla žalující firma disponovati s dobropisem u vídeňské poštovní spořitelny alespoň v cizině. S touto omezenou disposiční možností žalobkyně hledíc k ujednanému splnění nebyla nucena se spokojiti, a již dopisem ze dne 15. února 1919 dala žalované zřejmě na srozuměnou, že nemůže přijati placení vídeňskou poštovní spořitelnou, potřebujíc peněz v území československého státu. Ježto tedy, jak dolíčeno, poukázání peněz vídeňskou poštovní spořitelnou nelze uznati za řádné placení a proto za placení vůbec, jest žalující firma v právu, domáhá-li se bez ohledu na to zaplacení fakturovaného peníze. Právem však požaduje žalující firma na žalované nyní placení v korunách československých. Následkem prodlení v placení jest totiž žalovaná firma povinna poskytnouti firmě žalující to, co by tato měla, kdyby bylo bývalo placeno v čas. V tom případě byly by se peníze dostaly ať již přímo nebo vybráním z konta žalující firmy do rukou žalobkyně před tuzemským okolkováním bankovek a žalující firma měla by dnes fakturovaný peníz v korunách okolkovaných, tudíž týž peníz v korunách československých. Nesprávný jest názor žalované firmy, jako by následky jejího prodlení záležely podle §§ 1333 a 1334 obč. zák. pouze v povinnosti nahraditi úroky z prodlení. Těmito nahrazuje se věřiteli škoda opozděným placením jistiny vzešlá jen tehdy, když mu nevznikla jiná škoda, než ztráta užiteků dlužné jistiny. Tam však, kde prodlení v placení mělo v zápětí škodu další, nevylučují ustanovení §§ 1333 a 1334 obč. zák. věřitelova práva, uplatňovati veškerou dokázatelnou škodu otálením dlužníkovým vzešlou podle zásad §§ 1295 a násl. obč. zák., jmenovitě podle § 1323.

Čís. 652.

Zaměstnavatel, jenž dle služební smlouvy (služební pragmatiky) jest oprávněn, přeložiti zaměstnance ze služebních ohledů na jiné služební místo, může tak učiniti jen z věcných důvodů, jichž oprávněnost a závažnost jest v případě sporu soud povolán prozkoumávati. Důvody ty nemusí býti důvody objektivními, jsoucími mimo zaměstnancovu osobu, nýbrž mohou jimi býti i důvody, plynoucí z jeho osobních vlastností a poměrů.

(Rozh. ze dne 7. září 1920, Rv I 329/20.)

Žalobce byl nadlesním na panství žalovaného, pro jehož úředníky platící služební pragmatika stanovila v § 32, že přeložení úředníka může se státi z ohledu služebních nebo z trestu. Poukazem žalovaného přeložen byl žalobce z L. do D. Žalobě, by nařízené přeložení bylo uznáno nepřipustným a neúčinným, procesní soud první stolice vyhověl v podstatě z toho důvodu, že přeložení žalobcovo nestalo se z důvodu služebního, poněvadž důvod žalovaným uplatňovaný, že dlužno lesní hospodářství s nízkým vzrůstem v D. změnit na hospodářství s vysokým vzrůstem a že proto může býti správa svěřena pouze odborníku, nebyl znalci uznán za ospravedlněný. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že o tom, zda jsou tu služební důvody čili nic,

rozhoduje názor zaměstnavatelův bez ohledu k opačnému snad názoru znalců.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Odůvodněna jest výtká dovolatelova, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Není sporu o tom, že služební pragmatika ze dne 25. července 1905 jest podstatnou součástí služební smlouvy mezi žalovaným a žalobcem. Ustanovení této služební pragmatiky jsou stejně závazná pro žalovaného jako pro žalobce; žalovanému i žalobci plynou z ní nejen práva, nýbrž i závazky, jichž přesně šetřiti jest povinností obou stran. Stanoví-li § 32 služební pragmatiky, že přeložení úředníka může se státi z ohledů služebních nebo z trestu, jest žalovaný tímto ustanovením omezen potud, že z jiných důvodů nesmí bez porušení služební smlouvy přeložiti žalobce, a má žalobce právní nárok na to, aby zůstal na svém dosavadním služebním místě, dokud ohledy služební nevyžadují změny tohoto služebního místa nebo dokud mu pořadem disciplinárním (§ 23 d) nebyl uložen disciplinární trest přeložení. Co se pak týče otázky, zdali tu jsou ohledy služební ospravedlňující přeložení žalobce na jiné místo služební, nelze souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že v té příčině rozhodují jedině rozum čili názor nebo přesvědčení žalovaného. Kdyby tomu tak bylo, byl by žalobce vydán na pospas čiré libovůli žalovaného, kdyžtě tento vždy pod záminkou, že dle jeho — nepřezkoumatelného — mínění a uznání jest z důvodů služebních třeba přeložení, mohl by odstraniti žalobce z dosavadního místa služebního a dosaditi ho na místo jiné. Dlužno spíše důrazně trvati na tom, že musí tu býti důvody věcné, jež co do jich oprávněnosti a závažnosti lze přezkoumati. Nemusí to ovšem býti důvody objektivní, mimo osobu žalobcovu ležící, nýbrž mohou to býti také důvody z osobních vlastností a poměrů žalobcových plynoucí, a lze zajisté přisvědčiti žalovanému, pokud tvrdí, že i to by bylo důvodem pro přeložení z ohledů služebních, kdyby úředník v tom kterém případě, nezachovav se tak, jak se zachovati měl, nedopustil se sice přečinu disciplinárního, ale na dosavadní místo se nehodil. Že tomu tak jest, musilo by však žalovaným býti tvrzeno a, třeba-li, dokázáno, neboť z povahy věci vyplývá, že, odvolává-li se žalovaný na ustanovení § 32 a) služební pragmatiky, náleží mu také příslušný důkaz. Poukaz k tomu, že kromě soudců i každý státní úředník musí se nechat přeložiti na místo, jemu snad méně vhodné a příjemné, nežli jest místo, v kterém dosud působil, není přiléhavým, neboť pokud se státních úředníků tkne, stanoví § 67 služební pragmatiky (zákon ze dne 25. ledna 1914, č. 15 ř. zák.) prostě, že úředník ve svém služebním odvětví a oboru, kterému náleží, může přeložen býti z úřední moci na jiné místo, nehledíc k tomu, zda služební ohledy toho vyžadují čili nic. Práví-li se konečně v § 32 služební pragmatiky ze dne 25. července 1905, že každý zřízenec musí se podrobiti nařízenému přeložení, lze tomu rozuměti jen tak, že nesmí se vzepřítí o důvodněnému přeložení. Otázku, zda přeložení jest odůvodněno, lze však, vzejdou-li pochybnosti, řešiti jen pořadem práva. V tomto případě žalovaný jakožto důvod přeložení žalobcova uvedl pouze to, že revír v D. jest sice menší, ale správa jeho obtížnější;

že se v něm totiž provádí změna hospodářství s nízkým vzrůstem na hospodářství s vysokým vzrůstem, a správa může být proto svěřena jen skutečnému odborníku s vyšší státní zkouškou. Lichost tohoto důvodu byla prokázána slyšenými znalci a svědky. Poněvadž jiný důvod žalovaným udán nebyl a podmínky přeložení z trestu dle vlastního přednesu žalovaného tu nejsou, příčí se poukaz žalovaného ze dne 14. prosince 1918, nařizující přeložení žalobce z L. do D. od 1. ledna 1919, ustanovením § 32 služební pragmatiky ze dne 25. července 1905 a jest již z této příčiny žalobní prosba domáhající se výroku, že přeložení to jest nepřípustné a neúčinné, odůvodněna.

Čís. 653.

Vyřešiti otázku, předurčující rozhodnutí rozepře, jest soud i tehda povolán, když otázka dotýká se práva třetí osoby, jež není stranou rozepře. Mezitímní rozsudek o takovéto podružné určovací žalobě zůstává arcif bez vlivu na práva osoby třetí.

(Rozh. ze dne 7. září 1920, Rv I 361/20.)

Žalobkyně domáhala se na žalované společnosti s r. o., by na základě podílu jí převzatého byla zapsána do knihy podílníků společnosti a by jí dovoleno bylo nahlížeti do knih. Ve sporu popřela žalovaná společnost, že žalobkyně jest majitelkou podílu, ježto prý polovici jeho převedla na Gustava P-a, načež žalobkyně učinila mezitímní návrh, by bylo určeno, že tvrzený převod podílu na Gustava P-a jest bezúčinným. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e určil, že převod polovice podílu na Gustava P-a jest bezúčinným pro nedostatek formy a žalobě vyhověl. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil a uvedl mimo jiné v důvodech: Žalobkyně byla oprávněna učiniti po rozumu § 236 c. ř. s. mezitímní návrh, aby její sporné právo rozsudkem na jisto bylo postaveno. Podmínkou návrhu takového jest: aby právní poměr nebo právo za rozepře staly se spornými, aby na jejich existenci nebo neexistenci zcela nebo z části záviselo rozhodnutí o žalobní prosbě a aby soud k rozhodování o mezitímním návrhu věcně byl příslušným. Námitky v posledním směru vzneseny nebyly. Právo žalobkyně stalo se za rozepře sporným následkem odporu strany žalované a na existenci sporného práva žalobkyně závislým jest rozhodnutí o žalobním žádání. Jsou tedy splněny veškeré podmínky mezitímního návrhu. Není však podmínkou takového mezitímního návrhu, aby právní poměr nebo právo, o něž se jedná, bylo bezpodmínečně mezi spornými stranami, poněvadž rozhodnutí o návrhu mezitímním jeví právní účinky jen mezi stranami.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci není opodstatněn. Dovolatelka trvá v podstatě na stanovisku, ve sporu hájeném, že nebyla sporem dosud rozhodnuta otázka, zda převod polovice společenského podílu žalobkyně na Gustava P-a jest bezúčinným a zmatečným,